

SKY-DIVING

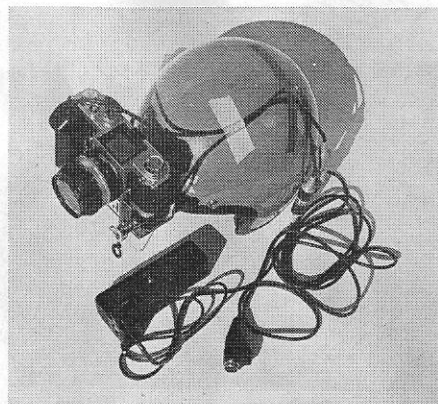
kuvia vapaasta pudotuksesta

Korkeus 3000 m, ulkotilan lämpö —20 astetta, ilma aurinkoinen, alhaalla ohutta pilviharsoa, ylhäällä koneessa 4 Suomen Laskuvarjokerhon hyppääjää valmistautumassa hypylle. Vihreä valo syttyy. Viimeisen kerran kurkistus koneesta ja hypypaikan varmistus. Selvä, mennään.

Ensimmäinen mies asettuu nopeasti luukulle. Muut pakkautuvat tiiviisti hänen ympärilleen. Ilmavirran ja moottorin pauhu on korvia huumaava. Huudamme yhtäaikaa viisi, neljä, kolme, kaksi, yksi, nolla. Ensimmäinen mies ponnistaa, ilmavirta tempaa hänet mukaansa ja hän alkaa kiihtyvällä vauhdilla pudota maata kohti.

Tuskin ensimmäinen mies on kerinnyt kunnolla irtautua koneesta kun muut hyppääjät jo syöksyvät hänen peräänsä.

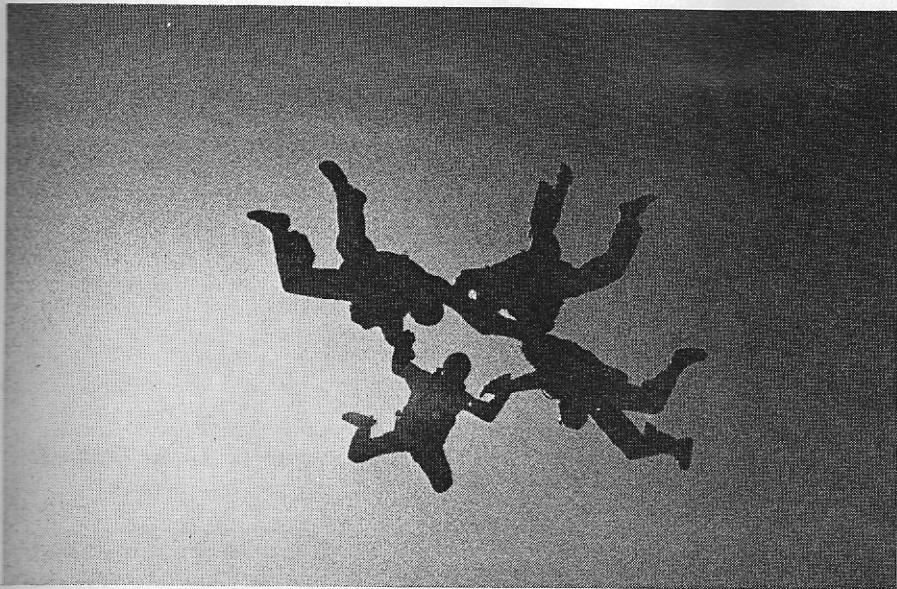
Hypään kolmantena. Irtautuessani koneesta näen kaksi hyppääjää aivan alapuolellani noin 50 metrin päässä. He lähestyvät toisiaan, hetken kuluttua he ovat yhdessä ja pitävät kiinni toistensa ranteista, muodostaen ns. tähden pohjan. Otan vielä hiukan pystysyöksyä ja pääsen samalle tasolle heidän kanssaan. Olen nyt noin 10 metrin päässä heistä ja jään odottamaan neljättä hyppääjää. Muutaman sekunnin kuluttua huomaan

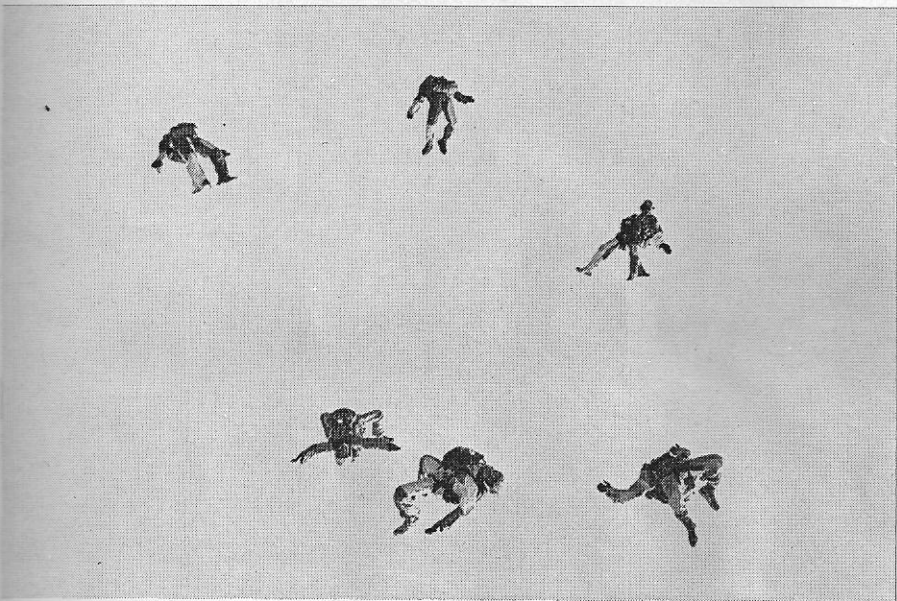
hänet lähestymässä tähden pohjaa auringon suunnalta. Siirryn nopeasti viisi metriä oikealle ja hyppääjä tulee esiin auringosta. Nyt huomaan hetken otolliseksi ja painan vasemmassa kädessäni olevaa laukaisinta, kuulen etäisen rakshauduksen ja tiedän, että kypärääni kiinnitetty kamerani on toiminut. Jatkan kuvaamista noin sekunnin välein odottaen samalla että neljäs mies pääsee ”sisälle” tähden. Edessäni on nyt kaunis kolmen miehen tähti, kiertelen tähden ympärillä koko ajan painaen laukaisinta. Hetken kuluttua miehet irrottavat otteensa ja tähti hajoaa, vielä muutama sekunti ja taivaalla aukeaa neljä värikästä varjoa.

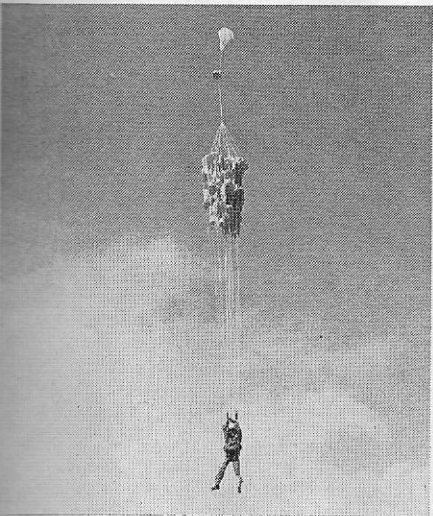
Valmiina hypylle. Patteriosa on kiinnitettyä varavarjon päälle. Laukaisija on vasemmassa kädessä. Oikealla kädellä vedetään varjon kahvasta.

Neljäs mies kiinni. Tähti sisäänmenoa vaille valmis.

Irti ja erilleen. 1100 metrin korkeudessa hyppääjät purkavat tähden kääntyen 180° ja liukuen 300 km/h jokainen eri suuntaan.

Aukea Aukea. Varjo ns. rypälevaiheessa sekunttia ennen lopullista aukeamista.

Varjo auki kaikki hyvin. Matka kohti maalirististä voi alkaa.

Kamera

Kamera jota käytin edellä kuvailemalani hypyllä on Nikon F 2, varustettuna moottoriperällä. Olosuhteet, joissa kamera joutuu toimimaan ovat erittäin vaikeat. Kamera joutuu kestävänsä voimakkaita ja nopeita lämmönvaihteluita sekä iskuja ja kolhuja.

Kameralta vaaditaan myös, että sen on oltava mahdollisimman kevyt ja että se on varustettu moottorisiirolla. Olen keventänyt kameraani melkoisesti hajottamalla sen osiin, esim. patteriosaa pidän hypyn aikana varavarjon päälle kiinnitettynä. Etsintä ei kamerassa hypyn aikana tarvita ollenkaan. Etsimen virkaa hoitaa kypärässä erillinen etsinrengas, jonka olen väsäntä muutamasta prikasta ja mutterista. Moottoriosaa pitäisin kameran arimpana, sillä jos kamera joutuu kauan olemaan kylmässä ei moottoriosaa jaksa toimia. Siksi kuvaajan ei ole syytä olla koneen nousun aikana kovin lähellä oviaukkoa. Itse hypytapahtuma (noin 50 sekuntia) ei yleensä kerkiä jäädyttämään kameraa. Moottoriosaa ei kannata säätää jatkuvalla kuvauksella esim. 5 kuvaa/s, koska tällöin saattaa helposti käydä niin, että filmi loppuu kesken hypyn. Samoin en suosittelen 250 kuvan kasettiosan käyttämistä, sillä varjon avauksessa niskat joutuvat tällaisen painon alla tosi koville. Kameran laukaisu tapahtuu 2 m. pitkän sähköisen laukaisimen avulla. Laukaisimen johdot kuten muutkin sähköjohdot on syytä asentaa kulkemaan vaatteiden alla, etteivät ne tarttuisi joka paikkaan. Toisissa kameroissa käytettävä automaattivalotus ei ole välttämätön, riittää kunhan varotaan kuvaamasta vastavaloon. Joissain tapauksissa saattaa automaattivalotus olla haitaksikin esim. kuvattaessa horisonttiin, jolloin valotusmittari mittaa valaistuksen kirkaasta taivasosasta aiheuttaen etualalla olevien hypääjien alivalottumisen.

Toinen hypyllä käyttämäni kamera on Nizo S56 kaitafilmikamera.

Kuvaaminen kaitafilmikameralla on hieman erilaista kuin tavallisella kinofilmikameralla. Kuvaaja joutuu jatkuvasti tuijottamaan kohteeseen eikä voi seurata kunnolla muitten hypääjien liikkeitä. Samaten korkeusmittarin tarkkailu on melkein mahdotonta.

Kuvausnopeutena 54 kuvaa sekunnissa on sopiva, sillä vapaan putoamisen aikana kaikki toiminta on erittäin nopeaa.

Samaten hitaammilla nopeuksilla kuvattaessa kuvaan tulee kameran täriseminen kovassa ilmapirrassa selvästi esille. Myös 16 ja 35 mm kameroita käytetään vapaan putoamisen aikana, joskin harvemmin. Yleensä ainoastaan

tehtäessä mainoksia tai elokuvia, johon ne ovat omiaan. 16 mm:n kameroista mainittakoon Bealieu R16 sekä Bell & Howell GSAP Yhdysvaltain ilmavoimien konekiväärikamera. 35 mm kameroista yleisin lienee Eyemo.

Objektiivi

Objektiivina hypyillä käytän melkein ainoastaan Nikonin 24 mm laajakulmaa, joskus harvemmin 50 mm objektiivia.

Laajakulman etuina mainittakoon hypy kuvauksessa iso terävyysalue sekä laaja kuvakulma ja koska samalla hypyillä kuvataan lähi- että kaukokuviakin ja kuvauskohteet sijaitsevat laajalla alalla joka suunnassa on laajakulma lyömätön.

UV suodin on välttämätön. suljinaijana on 1/500 riittävä.

Pitempiä suljinaikoja käytettäessä jäävät ilmassa lepattavat vaatteet epä-teräviksi. Filminä käytän Ektachrome High Speediä 23 DIN saadakseni paremman terävyysalueen. Normaalisti käytän auringonpaisteella aukkoa 5,6. Yleisenä sääntönä sanoisin, että valaistusolosuhteet taivaalla ovat 1/3 aukkoa kirkkaammat kuin maan pinnalla. Kameran säädöt ja muut on syytä asettaa valmiiksi jo maan pinnalla, koneessa suoritettavat muutokset ovat hankalia tehdä. Itse teippaan kaikki säädöt kiinni jo maassa välttääkseni esim. matkasetuksen muuttamisen ahtaassa koneessa liikkumisen aikana.

Kameran kiinnitys

Kameran kiinnityksessä pätee sama sääntö kuin kameraa ostettaessakin eli pitää olla mahdollisimman kevyttä. Teline johon kamera kiinnitetään on ikävä kyllä valmistettava itse. Amerikasta saa kyllä tilata valmiitakin telineitä, mutta hintakin on sen mukainen. Oman telineeni olen rakentanut muutamassa tunnissa ja tähän asti se on ajanut asiansa erinomaisesti. Itse teline on kiinni kypärässä vain kolmella läpiviennillä. Kamera on kiinnitetty telineeseen yhdellä ruuvilla. Paras paikka kiinnittää teline on aivan kypärän lipan kohdalla. Kypärän kupeliin kiinnittämistä en suosittel, koska kamera saattaa uloshypättäessä osua oven yläreunaan sekä avauksessa niskaan kohdistuu kovempi voima. Yleisin kameratelineitten vika on se, että ei uskota kameran pysyvän kypärässä vähemmälläkin. Rakennetaan hirveitä telinehirviöitä, jotka painavat useita kiloja. Hypyminen tällaisilla vempelleillä on tosi "painostavaa".

Vielä "painostavampaa" on käyttää kypärässä vastapainoa kompensoimassa kameran painoa. Vastapaino on täysin tarpeeton, sillä vapaan putoamisen aikana kamera ei paina mitään,

hypyäjähän on painottomassa tilassa. Tunteeseen että "hattu on vinossa" tottuu nopeasti.

Samaan kypärään voidaan kiinnittää myös kaksi tai jopa kolme kameraa. Yleisin useamman kameran yhdistelmä lienee kinofilmii ja kaitafilmikamera yhdessä.

Kameran tähtäys

Lähdettäessä kuvaushypylle täytyy kamera ensin kohdistaa. Tämä käy suhteellisen helposti. Asetetaan kypäräkamera yhdistelmä päähän ja pyydetään avustajaa etsimään seinältä kiintopiste ja tähtäämään kameran etsimen

Tähti kasassa, missä on viides mies?

Täältä tullaan.

keskusta siihen. Kun kamera osoittaa keskelle kiintopistettä siirretään kypärässä olevaa tähtäinrengasta, kunnes se osoittaa samaa kiintopistettä ja lukitaan se siihen. Tähtääminen ilmassa vapaan putoamisen aikana tuottaa joillekin vaikeuksia. Itselläni aloittaessani kuvaukseni kaitafilmikameralla näkyi valmiis-

sa filmissä 50 % maata ja taivasta, loput itse hyppy tapahtumaa, jota oli tarkoitus kuvata. Suurimpia virheitä kuvattaessa on se, että hyppääjä suunnatessaan kameraa kohteeseen taivuttaa ruumistaan eikä päättänsä ja alkaa liukua pois päin kohteesta. Poispäin liukuminen tulee sangen helposti jos

kohde on kuvaajan yläpuolella. Lähikuvaussessa on syytä muistaa kameran tähtääminen hieman eri suuntaan kuin mitä etsin näyttää kohdistusvirheen eliminoimiseksi.

Kun hyppääjä avaa varjonsa täydestä vauhdista (n. 200 km/tunnissa) kohdistuu häneen varjon auetessa monta G:tä (3—4 g) eli hänen painonsa moninkertaistuu. Tavallisesti nopea varjon aukeaminen ei tuota vaikeuksia, mutta kameran kanssa juttu on hieman toinen.

Nopea aukaisu moninkertaistaa kypärässä kiinni olevan kameran painon ja pää taipuu voimakkaasti eteenpäin ja huulet saattavat vahingoittua rintalukkoja vasten. Tämä vältetään olemalla varjon auetessa hieman pystyasennossa sekä ottamalla kypärästä molemmilla käsillä kiinni. Alastulo ei yleensä tuota pahempia vaikeuksia, riittää kun vältetään puuhun menoa tai muita selvästi pahoja alastulopaikkoja. Eräs tärkeä tekijä hypyillä on korkeuden tarkkailu, joka saattaa helposti kuvattaessa unohtua. Pudottaessa alaspäin 50 m/s ja kun normaali aukaisukorkeus on 750 m huomataan, että kovin suurilla virheillä ei sallita.

Yleensä kannattaa ennen hypyä sopia toisten hyppääjien kanssa, että he hoitavat korkeuden tarkkailemisen ja antavat aukaisumerkin heiluttamalla käsiään. Mittarin jatkuva tarkkaileminen häiritsee kuvaamista.

Yleistä

Hypääjältä, joka aikoo kuvata vapaassa pudotuksessa vaaditaan vähintään laskuvarjohypääjän lupakirja. Lupakirjan hankkimiseen menee aktiiviselta hypääjältä noin 1—1½ vuotta. Samoin hypääjällä täytyy olla ilmailuhallituksen lupa ilmakeuhusten suorittamiseen. Kaikki kuvat, jotka on kuvattu ilmassa, täytyy tarkastuttaa kyseisessä paikassa.

Voimassaolevia laskuvarjohypääjän lupakirjoja oli vuoden alussa noin 115. Hypääminen laskuvarjolla on sinänsä turvallista ja onnettomuudet erittäin harvinaisia. Tästä johtuen on kiinnostus laskuvarjourheilua kohtaan kasvanut viime vuosina huomasti.

Suomessa toimii tällä hetkellä noin kymmenkunta hypykerhoa.

Helsingissä Suomen Laskuvarjokerho Malmin Lentoasemalla, joka järjestää vuosittain noin kolme alkeiskurssia, joiden hinta on 450,— ja johon kuuluu 5 hypyä.

Lähempiä tietoja saa Suomen Laskuvarjokerhosta, puh. 378827.

Tervetuloa mukaan.

Ohohoh, sorry boys, taisi olla hieman liian kova vauhti.

Näinkö siinä kävi? Toivottavasti tuo neljäs mies jaksaa pitää lujasti kiinni.

